

Konstrunda i norra Ångermanland

AUT-line/Sextett Österrike, Örnsköldsviks Museum & Konsthall, pågår till 7 okt.

Anna Renström, Om våren, Galleri Lokomotiv, avslutades 13 sept.

Åkerbärsdiskursen, Djupsjö Bygdegård, avslutades 7 sept.

Jag bestämmer mig för att göra en konstrunda i Ångermanlands nordligaste del och beger mig till bygdegården i Djupsjö i Nordmalings kommun, en enklav med intressant topografi några kilometer norr om vägen från E4:an mot Bjurholm. Bygdegården var en av flera nedslagsplatser för Maria Lagerborgs och Jan K Perssons projekt *Åkerbärsdiskursen*. Efter två växtsäsonger i det nordliga åkerbärets spår lade de fram sina fynd och dokument i utställningar på platser där det högt värderade aromatiska bäret har förutsättningar att bära frukt. Konst blandade sig med systematisk botanik. Jag fångas av katalogens kartbild som visar åkerbärets cirkumpolära utbredning och upptäcker att vårt vanliga åkerbär även kan avnjutas på Kamtjatka till skillnad från alaskaåkerbäret som växer på den nordligaste amerikanska kontinenten. Det är åkerbärets färg, arom och gäckande förekomst som inspirerat Lagerborg och Persson till att utveckla diskursen kring det hyllade bäret.

När jag når Galleri Lokomotiv i Örnsköldsvik möts jag av en annan botanisk ikon. Där inleder Anna Renström höstsäsongen med utställningen *Om våren* och en serie diptyker som alla avbildar blåsippa. Hon kretsar meditativt kring denna växt som också den har en särställning i vårt gemensamma undermedvetna. Om åkerbäret har en gräns mot söder har blåsippans utbredning en gräns mot norr. Höga Kusten-socknarna, där Renström utövar sitt måleri, har dock en för arten gynnsam topografi och jordmån, läser jag mig till Ångermanlands flora av Jan Mascher. Utan rädsla för att vara banal vågar Renström avbilda växten mot glassfärgade bakgrunder som rosa och pistagegrönt. Hennes precision och måleriska skicklighet räddar situationen. Men jag gillar bäst den diptyk där livskraftiga blad står mot jordigt brun bakgrundsfärg.

Visst finns det ett intresse för natur och naturvetenskaper i samtidskonsten. Men det är mindre vanligt att konstnärer tillåter sig uttryck för naturdyrkan och hänger sig åt blomsterhyllningar så som Lagerborg, Persson och Renström gjort i dessa sensommarutställningar. Visserligen är de både diskursiva och konceptuella. Men utöver de livliga samtal som utlöstes i utställningarna, vid mina besök både i Djupsjö och i Lokomotiv, fick sig betraktaren en rejäl dos naturkänsla.

Annat blir man varse då man kommer till Örnsköldsviks konsthall. Där möter man till och med 8 oktober sex kvinnliga konstnärer från det spektakulära alplanet Österrike.

Men utställarna ger intryck av att ha hämtat betydligt mycket mer inspiration från arkitektur och närheten till det materiella europeiska kulturarvet än från naturen. Dokument och fragment blir byggstenar i kompositioner som handlar om existentiella balansakter, som hos Larissa Leverenz, eller inre emotionella landskap, som hos Andrea Schnell. Just deras bilder utstrålar attraktiv patina och aura, som åstadkommit med en stor variation av grafiska verktyg och material samt olika kvalitéer av ritstift och tusch.

För Gerlinde Thuma och Flora Zimmerer är kameran redskapet utan att målet därmed är en fotografisk bild. Thuma har samarbetat med veterinärer i Sydafrika och gjort fotografiska närstudier av huden hos en afrikansk elefant. Men hon övergår till att teckna i de strukturer som elefanhuden erbjuder. Hon avlägsnar sig från det ursprungliga motivet och gör bilder som både liknar landskap och våra egna åldrande

kroppsliga skal. Höljen och skydd är temat också hos Zimmerer, som fotograferat motorcyklar och mopeder där de står parkerade ute efter trottoarer täckta med skyddande överdrag. Trots sin trivialitet påminner de om vördnadsbjudande monument så som de kan se ut strax före avtäckningen. Med en blinkning mot det skulpturala gör Zimmerer en humoristisk vändning på värdeskalen som får oss att tänka på dolda kvalitéer hos vardagliga föremål. Kul – om än jag tycker att jag sett det förut.

Här någonstans, i närheten av avbildad veckighet och fall, öppnar sig i utställningen ett utvidgat textilt fält där jag känner mig hemma. Från tak till golv faller Babsi Daums serier av *leporelli*, veckade böcker med strikt regelstyrda streckteckningar på transparent papper. Med sina dimensioner och teckningarnas rytm är *The Hypothemuse of Phytagoras*, utställningens mäktigaste verk. Tygers vävda strukturer är också grundstommen i Helga Cmelkas bilder, både när hon syr och varvar skikt mellan lager av glas och när hon överför textiliers linjer till screentryck. I Örnsköldsviks kollektiva konstnärsverkstad ÖKKV, där hon hade en arbetsvistelse i juni 2012 minns man hennes grafiska arbete utifrån textila strukturer. Vid återkomsten i Örnsköldsviks konsthall gör hon också, i kontrast till det lineära, nästen och reden av metalltråd, fjädrar och tygfragment. När jag ser mig om i konsthallen ger allt som visas där ett enhetligt och i mina ögon allt för samstämt intryck. Inget sticker ut och inget sticker av. Dimensionerna hos Daums veckade vägg är därför välgörande. Det framgår att flera i gruppen har utbildning och erfarenhet av grafisk formgivning. Och kanske är det därför allt ser så snyggt och väl anpassat ut när jag avslutar konstrundan i Örnsköldsviks konsthall och går ut i den annalkande hösten igen.

Text och foto: Margareta Klingberg

Volym 2014-10-03